

ШАРАВАРА Т.О.

**ВИПУСКНИКИ
ВІЛЕНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО
ПІХОТНОГО УЧИЛИЩА
У БОРОТЬБІ
ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ
(1917–1923 рр.)**

Монографія

Київ
Видавництво Ліра-К
2016

УДК 930
Ш 251

Рецензенти:

Передерій І.Г. – доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка;

Рєєт О.П. – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Національної Академії Наук України, заступник директора, зав. відділу Історії України XIX – початку XX ст. Інституту історії України НАН України;

Турченко Ф.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету.

*Затверджено до друку
вченою радою Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 2 від 20.09.2016 р.)*

Шаравара Т.О.

Ш 251 Випускники віленського військового піхотного училища у боротьбі за українську державність (1917–1923 рр.) : монографія / Т.О. Шаравара. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с.

ISBN 978-617-7320-82-0

Книга присвячена випускникам Віленського військового піхотного училища (1864–1918 рр.), які пройшли вишкіл у його стінах як до 1915 року, так і протягом липня 1915 – січня 1918 рр., після евакуації навчального закладу до Полтави. Патріотично налаштовані віленці долучилися до боротьби за українську державність у 1917–1923 роках і проявили себе в організації місцевих виборів до Всеукраїнських Установчих зборів 1917 р., у створенні культурно-освітніх відділів для інтернованого українського війська на теренах Польщі, і в боях за Україну в скрутні часи перебування її в трикутнику смерті. Видання розраховане на усіх, хто цікавиться історією.

ISBN 978-617-7320-82-0

© Шаравара Т.О., 2016

© Видавництво Ліра-К, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
------------------------	---

РОЗДІЛ І. ПОЛТАВСЬКА АДРЕСА ВІЛЕНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПІХОТНОГО УЧИЛИЩА

(липень 1915 – січень 1918 рр.), АБО «ОДИН У ПОЛІ І ТОЙ ВОЇН!».....	11
1.1. Розквартирування в Полтаві, особливості набору юнаків, їхній соціальний склад, навчання, вишкіл	11
1.2. Участь віленців Ф. А. Ламзи, П. І. До(а)нченка, О. С. Трощука, Є. В. Ніколаєнка в організації місцевих виборів до Всеукраїнських Установчих зборів у 1917 р.	24

РОЗДІЛ ІІ. ВИПУСКНИКИ ВІЛЕНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПІХОТНОГО УЧИЛИЩА (до 1915 року) У ВИРІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ ..... 42 |

<i>Андрусів Костянтин Миколайович</i>	42
<i>Бернатович Володимир Олександрович</i>	43
<i>Богацький Павло</i>	46
<i>Бульбінський Іван Тимофійович</i>	47
<i>Величковський Яків Васильович</i>	48
<i>Губер Борис Олександрович</i>	49
<i>Загорівський Олександр Пилипович</i>	50
<i>Крамаревський Леонід Олександрович</i>	51
<i>Пилипенко Микола Федорович</i>	52
<i>Радзін Петро Карлович (Радзінъш Петеріс)</i>	54
<i>Сіпполь Іван Іванович (Ян Янович)</i>	55
<i>Цепліт Іван Якович (Цеплітіс Яніс Августович)</i>	56
<i>Сальський Володимир Петрович</i>	57
<i>Скоріно Іван Миколайович</i>	59
<i>Шидловський-Хількевич Григорій Миколайович</i>	60

РОЗДІЛ ІІІ. КАПУСТЯНСЬКИЙ М.О. – ГЕНАРАЛ-ХОРУНЖИЙ УНР І ЛІТЕРАТОР У ВИРІ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ (1918–1923 рр.)..... 43 |

3.1. Військова кар'єра 1912–1918 років – український вибір	63
3.2. 1919-й рік у долі М. Капустянського	78

3.3. Професійна і літературна діяльність генерал-хорунжого М. Капустянського у 1920-х роках	98
--	----

РОЗДІЛ ІV. ВИПУСКНИКИ ВІЛЕНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПІХОТНОГО УЧИЛИЩА (ПОЛТАВСЬКОГО ПЕРІОДУ) У БОРОТЬБИ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ	119
<i>Ломоніс Максим Федосович .....</i>	<i>119</i>
<i>Гмиря Микола Семенович .....</i>	<i>130</i>
<i>Головка Леонід Васильович .....</i>	<i>134</i>
<i>Доценко Олександр .....</i>	<i>138</i>
<i>Закревський Яків Авксентійович .....</i>	<i>141</i>
<i>Івасишин Захар Явтухович .....</i>	<i>142</i>
<i>Лазуренко Степан Савич .....</i>	<i>150</i>
<i>Сосідко Григорій .....</i>	<i>154</i>
<i>Ремболович Іван Семенович .....</i>	<i>157</i>

РОЗДІЛ V. ВІЙСЬКА УНР НА ІНТЕРНУВАННІ	165
5.1. Особливості розташування та реорганізація українських військ	165
5.2. Кар'єрне зростання військових	167
5.3. Ідеологічний тиск ворожих спецслужб	170

РОЗДІЛ VI. ВІЛЕНЦІ У ДІЯЛЬНОСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ВІДДІЛІВ ІНТЕРНОВАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬК	179
6.1. Умови життя інтернованих військ	179
6.2. Організація культурно-освітніх відділів у таборах та участь віленців Назара Лазаренка, Миколи Калинця, Леоніда Головка, Пилипа Кравченка, Миколи Марченка у їхній роботі	185

ПІСЛЯМОВА	214
------------------------	------------